

**Eligiusz Małolepszy, Daniel Bakota,
Arkadiusz Płomiński**

**Sport w działalności Wojewódzkiego
Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe
w Opolu w latach 1999-2011 : zarys
dziejów**

Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Kultura
Fizyczna 12/2, 125-135

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Eligiusz MAŁOLEPSZY*
Daniel BAKOTA**
Arkadiusz PŁOMIŃSKI***

Sport w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu w latach 1999–2011. Zarys dziejów

Streszczenie

Celem pracy jest przedstawienie sportu w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe (WZ LZS) w Opolu w latach 1999–2011. W artykule zostały zaprezentowane uwarunkowania działalności sportowej, m.in.: stan organizacyjny opolskiego WZ LZS; zadania w zakresie sportu kwalifikowanego i masowego, finansowanie działalności sportowej.

Efektom działalności sportowej była znacząca liczba imprez sportowych, jak również liczba uczestników tychże imprez. Kolejnym elementem był dość duży udział klubów sportowych WZ LZS w Opolu w systemie sportu młodzieżowego w skali ogólnopolskiej i regionalnej; sukcesy sportowców opolskiego WZ LZS na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej, udział sportowców WZ LZS w Opolu w Igrzyskach Olimpijskich oraz inne sukcesy sportowe, m.in. w Mistrzostwach Polski Zrzeszenia LZS i Ogólnopolskich Igrzyskach Szkół Rolniczych. Wiodącą dyscypliną sportową był badminton.

Słowa kluczowe: Wojewódzkie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu, sport młodzieżowy, szkoły rolnicze.

Celem pracy jest przedstawienie sportu w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu (WZ LZS) w latach 1999–2011. W zakresie stanu badań brak jest pracy odnoszącej się do dziejów sportu w działalności Zrzeszenia LZS na Opolszczyźnie¹. Wyjątkiem jest artykuł S. Rosiń-

* Dr hab. prof. AJD, Instytut Kultury Fizycznej i Turystyki, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.

** Dr, Instytut Kultury Fizycznej i Turystyki, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.

*** Mgr, Instytut Kultury Fizycznej i Turystyki, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.

¹ E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, *Stan badań nad dziejami kultury fizycznej i turystyki w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1975–2010*, [w:] J.

skiego, poświęcony działalności sportowej LZS na Opolszczyźnie w latach 1946–2006². Artykuł dostarcza jednak fragmentarycznych informacji, odnoszących się do dziejów sportu w działalności WZ LZS w Opolu po 1999 r.

Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe rozwinęło się w Polsce po 1945 r. Z inicjatywy Głównego Komitetu Kultury Fizycznej (GKKF), w kwietniu 1952 r. utworzono Zrzeszenie LZS³. Zrzeszenie LZS wniosło ważny wkład w rozwój sportu kwalifikowanego, sportu masowego oraz turystyki w Polsce⁴.

Podstawową metodą badawczą wykorzystaną przy pisaniu niniejszej pracy była analiza źródeł historycznych. Zastosowano również metodę syntetyczną, indukcyjną, dedukcyjną, statystyczną i komparatystyczną. Wysunięto następujące problemy badawcze:

- 1) Jak kształtował się rozwój poziomu sportowego w działalności WZ LZS w Opolu w latach 1999–2011?
- 2) Jakie uwarunkowania wpływały na działalność sportową w pracy Zrzeszenia LZS w Opolu?
- 3) Jak kształtowała się liczba ogniw, klubów sportowych, sekcji sportowych oraz ich członków w działalności WZ LZS w Opolu?

Terenem działalności WZ LZS w Opolu był obszar województwa opolskiego⁵. W skład zarządu WZ LZS w Opolu w 1999 r. wchodził: Władysław Czaczka – przewodniczący, Rudolf Lisowski i Gerard Halama – wiceprzewodniczący, Marek Proczynyn – sekretarz, Dariusz Brzozowski, Zbigniew Dziadkiewicz, ks. Zygmunt Lubieniecki, Józef Matusz, Andrzej Walczak i Gabriel Wójciga (członkowie)⁶. W kolejnych latach funkcję przewodniczącego WZ LZS ponownie pełnił Władysław Czaczka (2000–2007). W kadencji 2008–2011 przewodniczącym opolskiego WZ LZS był Marek Proczynyn. Oprócz niego w skład zarządu wchodził m.in.: Gerard Halama (wiceprzewodniczący), Jan Siekaniec (sekretarz), Maria Żabińska (skarbnik), Waldemar Antkowiak, Stanisław Czepiel, Jan Domek, Marek Kiszczyk, Tadeusz Walczuk (członkowie zarządu)⁷.

Kwieciński, M. Tomczak (red.), *Wybrane zagadnienia kultury fizycznej – aktualny stan badań*, Konin 2012, s. 229–237.

² S. Rosiński, *Sport w działalności Ludowych Zespołów Sportowych na Opolszczyźnie w latach 1946–2006*, [w:] L. Nowak (red.), *Z najnowszej historii kultury fizycznej w Polsce*, t. 8, Gorzów Wlkp. 2008, s. 507–518.

³ J. Gaj, K. Hądzelek, *Dzieje kultury fizycznej w Polsce*, Poznań 1997, s. 242.

⁴ M.in. S. Drążdżewski: *Ludowe Zespoły Sportowe. Zarys dziejów 1946–1964*, Warszawa 1967; tegoż, *Upowszechnienie kultury fizycznej wśród młodzieży i dorosłych mieszkańców wsi w latach 1944–1972*, Warszawa 1972.

⁵ W zakresie podziału administracyjnego funkcjonującego od 1 stycznia 1999 r.

⁶ Składnica Akt Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu (SAWZLZSO), Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999 oraz program działania na lata 2000–2003, Opole, kwiecień 2000, s. 7.

⁷ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności Zrzeszenia LZS za lata 2008–2011, Opole – kwiecień 2012, s. 4.

Tabela 1. Stan organizacyjny Wojewódzkiego Zrzeszenia LZS w Opolu w latach 1999–2011

Rok	Liczba ogniw	Liczba klubów	Liczba członków	
			ogółem	młodzieży do 18 lat
1999	370	38	9 500	5000
2000	404	26	9 940	4004
2001	416	36	10 140	4120
2002	420	30	10 500	5600
2003	419	127	11 240	4020
2004	468	153	12 400	4640
2005	470	181	12 435	4655
2006	482	201	12 420	3500
2007	408	188	12 640	6012
2008	413	—	12 618	6330
2009	485	—	13 310	6580
2010	482	—	13 325	6770
2011	470	—	14 373	7193

Źródło: Składnica Akt Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Warszawie (SAKZLZSW), Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999, Warszawa 19–20 V 2000, s. 82–87; Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003. XV Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia, Warszawa 14–15 maja 2004, s. 109; Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007. XVI Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe, Warszawa 17.05.2008, s. 140; Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011. XVI Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe, Warszawa 26.05.2012, s. 87–90.

W latach 1999–2011 liczba ogniw i klubów sportowych, jak również liczba członków (w tym także członków do lat 18) w działalności WZ LZS w Opolu była zróżnicowana (tab. 1). Najwięcej ogniw w omawianym okresie istniało w 2009 r. (485 ogniw – 13 310 członków), ale biorąc pod uwagę liczbę członków, to najwięcej było ich w 2011 r. (14 373 członków – 470 ogniw), o ponad 1000 członków więcej w porównaniu z 2010 r. (13 325 członków).

Wojewódzkie Zrzeszenie LZS w Opolu organizowało rokrocznie w granicach 5700–8000 imprez sportowych. Wyjątkiem był 2003 r., kiedy urządzono zaledwie 1592 imprezy, oraz lata 2004–2006, kiedy przeprowadzano 17 000–18 000 imprez sportowych. W imprezach sportowych uczestniczyło zazwyczaj od 170 000 do 310 000 osób (tab. 2).

Tabela 2. Imprezy sportowe i uczestnicy imprez sportowych w działalności Wojewódzkiego Zrzeszenia LZS w Opolu w latach 1999–2011 (na tle ogólnopolskim)⁸

Rok	Liczba imprez sportowych		Uczestnicy imprez sportowych	
	Wojewódzkie Zrzeszenie LZS w Opolu	Krajowe Zrzeszenie LZS	Wojewódzkie Zrzeszenie LZS w Opolu	Krajowe Zrzeszenie LZS
1999	6 900	138 807	178 000	5 609 245
2000	7 400	123 680	200 420	4 870 427
2001	8 210	122 491	218 300	4 800 000
2002	7 444	120 047	208 365	4 646 787
2003	1 592	115 830	79 640	4 850 713
2004	17 500	132 465	388 400	5 452 739
2005	18 174	134 224	402 320	5 472 912
2006	17 417	137 667	425 780	5 621 016
2007	8 011	125 141	309 020	5 448 474
2008	7 113	129 404	274 140	5 584 097
2009	5 835	145 393	230 490	6 086 237
2010	5 763	133 852	231 940	5 604 410
2011	5 708	125 554	223 380	5 700 249

Źródło: SAKZLZSW, Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999, Warszawa 19–20 V 2000, s. 88–91; Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003. XV Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia, Warszawa 14–15 maja 2004, s. 109; Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007. XVI Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe, Warszawa 17.05.2008, s. 77–78; Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011. XVI Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe, Warszawa 26.05.2012, s. 90–91.

W porozumieniu z Krajowym Zrzeszeniem LZS, WZ LZS w Opolu realizowało m.in. następujące zadania w zakresie sportu kwalifikowanego i masowego: sport dla wszystkich; Wiodące Ludowe Kluby Sportowe; szkolenia dla kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą; szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w Ośrodkach Szkolenia Sportowego Młodzieży (OSSM) Zrzeszenia LZS; imprezy masowe w ramach zadania „Sport dla wszystkich”; konkurs Ministra Sportu i Turystyki „Inicjatywa” na najciekawszą inicjatywę z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży w środowisku wiejskim; organizacja obozów sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży; organizacja masowych imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży „Lato z LZS”; Finał Centralny Dziewcząt Ogólnopolskiego Turnieju „Piłkarska Kadra Czeki”; Finał Centralny Dziewcząt i Chłopców „Mała Piłkarska Kadra Czeki”; Ogólnopolskie

⁸ Dane za 1999 r. odnoszą się do obszaru województwa opolskiego (sprzed reformy administracyjnej).

Igrzyska LZS; rozwój sportu w środowisku wiejskim; upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i turystyki wśród uczniów szkół rolniczych; program „Organizator”⁹.

W zakresie sportu kwalifikowanego, kluby sportowe WZ LZS w Opolu korzystały ze środków finansowych Krajowego Zrzeszenia LZS na działalność OSSM Zrzeszenia LZS. W latach 1999–2011 dofinansowaniem w ramach OSSM Zrzeszenia LZS objęte były następujące kluby sportowe: Ludowy Klub Jeździecki (LKJ) „Lewada” Zakrzów, Ludowy Klub Sportowy (LKS) „Orzeł” Namysłów (lekkoatletyka, zapasy), LKS „Technik” Głubczyce (badminton), LKS „Ziemia Opolska” (kolarstwo), LMGKK „Ziemia Brzeska” (kolarstwo), Ludowy Uczniowski Klub Sportowy (ULKS) „Podium” Kup¹⁰.

Z kolei klubami sportowymi objętymi dofinansowaniem w ramach Wiodących Ludowych Klubów Sportowych (WLKS), biorąc pod uwagę okres lat 2000–2011, były: LKJ „Lewada” Zakrzów (jeździectwo), LKS „Goświnowice” Nysa (lekkoatletyka), LKS „Orzeł” Namysłów (lekkoatletyka), LKS Nysa (hokej na trawie kobiet), LKS „Pomologia” Prószków (lekkoatletyka, piłka nożna), LKS „Rolnik” Biedrzychowice (piłka nożna kobiet), LKS „Technik” Głubczyce (badminton), LKS „Technik” Komorno (lekkoatletyka), LKS „Zarzewie” Prudnik (karate), LKS „Ziemia Opolska” (kolarstwo), ULKS „Dwójka” Nysa (hokej na trawie kobiet), LUKS „Dwójka” Namysłów (lekkoatletyka), LUKS Korfantów, MUKS „Juwenia” Głuchołazy (lekkoatletyka), KS „Obuwnik” Prudnik (łucznictwo)¹¹.

Środki finansowe z Krajowego Zrzeszenia przeznaczone były na działalność sportową szkół rolniczych. W 1999 r. dofinansowano szkoły rolnicze: Zespół Szkół Rolniczych (ZSR) Biechów, ZSR Chróścina Opolska, ZSR Grodków, ZSR Komorno, ZSR Namysłów, ZSR Nysa, ZSR Pokój, ZSR Prószków, ZSR Prudnik, ZSR Żłobizna. W 2000 r. na działalność sportową w szkołach rolniczych przeznaczono 93 000 zł; w 2001 r. – 31 000 zł, w 2002 r. – 40 530 zł, a w 2003 r. – 37 500 zł¹².

⁹ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności Zrzeszenia LZS za lata 2008–2011, Opole – kwiecień 2012, s. 7–9.

¹⁰ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999 oraz program działania na lata 2000–2003, Opole, kwiecień 2000, s. 23; Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003 oraz program działania na lata 2004–2007, Opole, marzec 2004, s. 25; Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007 oraz program działania na lata 2008–2011, Opole, marzec 2008, s. 26; Sprawozdanie z działalności Zrzeszenia LZS za lata 2008–2011, Opole – kwiecień 2012, s. 13.

¹¹ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003 oraz program działania na lata 2004–2007, Opole, marzec 2004, s. 26; Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007 oraz program działania na lata 2008–2011, Opole, marzec 2008, s. 26; Sprawozdanie z działalności Zrzeszenia LZS za lata 2008–2011, Opole – kwiecień 2012, s. 12–13.

¹² SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999 oraz program działania na lata 2000–2003, Opole, kwiecień 2000, s. 24; Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003 oraz program działania na lata 2004–2007, Opole, marzec 2004, s. 26.

Wojewódzkie Zrzeszenie LZS w Opolu organizowało imprezy o charakterze centralnym. Jedną z takich imprez – Turniej „Piłkarska Kadra CzeKa” w kategorii dziewcząt był organizowany w Prószkowie w 2010 r. W turnieju brało udział 8 drużyn, w tym przedstawiciel gospodarzy – LKS „Rolnik” Biedrzychowice¹³. Drużyna LKS „Rolnik” Biedrzychowice wywalczyła II miejsce. Zwyciężyły piłkarki nożne „Medyka” Konin.

W Turnieju „Piłkarska Kadra CzeKa” sukcesy osiągnęli także piłkarze Opolszczyzny. W XV edycji turnieju, rozegranym w 1999 r. piłkarze LZS Tarnów Opolski zajęli VI miejsce¹⁴. Na VI miejscu uplasowali się również piłkarze MLKS „Czarni” Otmuchów w I Ogólnopolskim Turnieju LZS w piłce nożnej. Zawody rozegrano w Raciborzu w 2008 r. Zwyciężył zespół MKS „Łucznik” Strzelce Krajeńskie¹⁵.

Kluby sportowe WZ LZS w Opolu zaznaczyły – w sposób znaczący – udział w systemie sportu młodzieżowego na terenie województwa opolskiego (tab. 3). Kluby Zrzeszenia LZS w Opolu zdobywały w latach 1999–2011 od 21% do 36% wszystkich punktów uzyskanych przez kluby i towarzystwa sportowe województwa opolskiego. Wśród klubów sportowych WZ LZS w Opolu (lata 2001–2011) najwięcej punktów w systemie sportu młodzieżowego zdobyły następujące: LKS „Orzeł” Namysłów (2256 p.), LKS „Technik” Głubczyce (1668 p.), ULKS „Dwójka” Nysa (777 p.), LUKS „Podium” Kup (530 p.), WLUKK Brzeg-Nysa (529 p.) i LKS „Zarzewie” Prudnik (400 p.)¹⁶.

Sportowcy WZ LZS w Opolu uzyskiwali sukcesy na arenie międzynarodowej, m.in. w następujących dyscyplinach sportu: badminton, biegi górskie, karate i zapasy. M.in. w biegach górskich srebrny medal w kategorii drużynowej zdobyli sportowcy LUKS „Technik” Komornik; w badmintonie medale mistrzostw świata i Europy (w kategorii seniorów, juniorów, kadetów) zdobyli: Rafał Hawel, Michał Łogosz, Przemysław Wacha, Aleksandra Waloszek i Agnieszka Wojtkowska; w karate w mistrzostwach świata i Europy najlepsze wyniki uzyskali – Agnieszka Wolna i Łukasz Wolny; natomiast w kolarstwie torowym I miejsce w mistrzostwach Europy zajął Adrian Tekliński¹⁷.

¹³ „Wiadomości Sportowe”, lipiec 2010, s. 17.

¹⁴ „Wiadomości Sportowe”, lipiec 1999, s. 9.

¹⁵ „Wiadomości Sportowe”, listopad 2008, s. 12.

¹⁶ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności Zrzeszenia LZS za lata 2008–2011, Opole – kwiecień 2012, s. 22–25.

¹⁷ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003 oraz program działania na lata 2004–2007, Opole, marzec 2004, s. 22; Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007 oraz program działania na lata 2008–2011, Opole, marzec 2008, s. 21.

Tabela 3. Udział Krajowego Zrzeszenia LZS i Wojewódzkiego Zrzeszenia LZS w Opolu w systemie sportu młodzieżowego w latach 1999–2011

Rok	Polska			Województwo Opolskie		
	ogółem	KZ LZS	% udział KZ LZS	ogółem	Wojewódzkie Zrzeszenie LZS w Opolu	% udział Wojewódzkie Zrzeszenie LZS w Opolu
1999	98 236,50	16 066,12	16,35%	1 759,50	572,50	32,54%
2000	105 976,60	18 268,82	17,24%	2 152,09	636,50	34,10%
2001	112 991,50	20 674,59	18,31%	1 863,00	574,00	32,45%
2002	115 325,44	21 962,16	19,04%	1 863,59	595,50	31,20%
2003	124 887,20	25 167,44	20,15%	2 696,09	743,50	36,26%
2004	—	25 418,32	19,71%	—	613,17	21,79%
2005	132 525,15	26 932,32	20,32%	3 240,47	774,67	23,90%
2006	132 045,87	26 879,42	20,36%	3 469,18	784,00	22,60%
2007	134 669,55	27 486,30	20,41%	3 818,24	926,11	24,25%
2008	137 055,30	27 699,35	20,21%	3 901,98	965,59	24,75%
2009	142 239,83	28 133,74	19,78%	4 217,16	1 073,75	25,46%
2010	141 524,01	29 712,37	20,99%	4 153,55	1 134,13	27,31%
2011	143 956,01	32 222,57	22,38%	3 800,71	1 147,13	30,18%

Źródło: SAKZLZS, Udział Zrzeszenia LZS w systemie sportu młodzieżowego za latami 1999–2011.

Sportowcy WZ LZS w Opolu zdobyli w latach 1999–2011 kilkaset medali w mistrzostwach Polski seniorów oraz w kategoriach młodzieżowych, m.in. w latach 2004–2007 tylko w mistrzostwach Polski seniorów zdobyli 57 medali¹⁸. Brali też udział w Mistrzostwach Polski Zrzeszenia LZS w kategoriach młodzieżowych. W Mistrzostwach Polski LZS w tenisie stołowym w 2010 r., które odbyły się w Czarnkowie, III miejsce w grze pojedynczej kadetek zajęła Aleksandra Nowak (LZS „Victoria” Chróścice), natomiast III miejsce w grze pojedynczej junierek zajęła inna zawodniczka LZS „Victorii” Chróścice – Jessika Andraczek¹⁹.

Dobre wyniki uzyskiwali uczniowie szkół rolniczych województwa opolskiego, uczestnicząc w Ogólnopolskich Igrzyskach Szkół Rolniczych (OISR). W rozegranych OISR w Spale w 1999 r. reprezentanci Opolszczyzny zajęli XII miejsce w klasyfikacji województw. Zdobyli 12 medali (5 złotych, 2 srebrne i 5 brązowych) w następujących dyscyplinach: koszykówka kobiet, lekkoatletyka

¹⁸ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007 oraz program działania na lata 2008–2011, Opole, marzec 2008, s. 20–21.

¹⁹ „Wiadomości Sportowe”, lipiec 2010, s. 9.

ka, tenis stołowy i zapasy²⁰. W klasyfikacji szkół na XI miejscu uplasował się ZSR Namysłów. Wśród uczniów ZSR z Namysłowa, złote medale zdobyli Krystian Brzozowski, Sebastian Maczuga (zapasy), Krzysztof Chrust, Ewa Niszczona (lekkoatletyka); piąty medal złoty zdobyła Joanna Adamiec (lekkoatletyka) – ZSR Prószków. OISR w 2001 r. odbyły się w Stargardzie Szczecińskim²¹. Sportowcy szkół rolniczych Opolszczyzny w klasyfikacji drużynowej (województw) zajęli XV miejsce, zdobywając 10 medali: 2 złote, 5 srebrnych i 3 brązowe (w lekkoatletyce, piłce ręcznej, tenisie stołowym i zapasach). W reprezentacji województwa opolskiego znaleźli się uczniowie następujących szkół rolniczych: ZSR CKU Namysłów (XVII miejsce w klasyfikacji drużynowej szkół), ZS RCKU Nysa (XX miejsce), ZSR CKP Grodków, ZSR Żłobizna, ZSO Prószków, ZSR Komorno, TZ Biechów. W OISR w Białymstoku w 2003 r. uczniowie szkół rolniczych Opolszczyzny zdobyli 6 medali (2 złote, 2 srebrne i 2 brązowe), zajmując w klasyfikacji drużynowej województw XIV miejsce. W reprezentacji województwa opolskiego wyróżnili się głównie uczniowie ZSR CKU Nysa i ZSR CKP Grodków. Po 2003 r. zaniechano organizacji OISR.

Wśród dyscyplin sportowych najpopularniejszą była piłka nożna. W rozgrywkach ligowych Opolszczyzny w piłce nożnej mężczyzn – w okresie 2004–2007, w kategorii seniorów, zespoły WZ LZS w Opolu stanowiły 85,32% wszystkich drużyn, natomiast w kategoriach młodzieżowych – 77,7%²².

Sportowcy WZ LZS w Opolu znaleźli się także wśród nominowanych w plebiscycie na 10 najlepszych sportowców LZS: za 1999 r. wśród nominowanych był Przemysław Wacha (badmintonista LKS „Technik” Głubczyce, wice mistrz Europy juniorów w deblu, brązowy medalista Mistrzostw Europy w grze pojedynczej)²³; za 2000 r. wśród nominowanych byli: badmintonistka LKS „Technik” Głubczyce – Katarzyna Krasowska (mistrzyni Polski, olimpijka z Sydney – 2000 r.) oraz Michał Rogosz (badmintonista LKS „Technik” Głubczyce, olimpijczyk z Sydney, mistrz Polski w grze deblowej)²⁴. W plebiscycie Zrzeszenia LZS w 2010 r., wśród 5 sportowców w ramach „5 Nadziei Olimpijskich” wybrano Annę Wlokę – lekkoatletkę LUKS „Podium” Kup.

Kluby sportowe WZ LZS w Opolu plasowały się wśród najlepszych w Zrzeszeniu LZS. Najlepszym klubem sportowym Zrzeszenia LZS w badmintonie za 2010 r. został LKS „Technik” Głubczyce²⁵.

²⁰ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999 oraz program działania na lata 2000–2003, Opole, kwiecień 2000, s. 20–22.

²¹ SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003 oraz program działania na lata 2004–2007, Opole, marzec 2004, s. 22–24.

²² SAWZLZSO, Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007 oraz program działania na lata 2008–2011, Opole, marzec 2008, s. 20.

²³ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 1999, styczeń 2000, s. 2–3.

²⁴ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2000, s. 2–3.

²⁵ „Wiadomości Sportowe”, grudzień 2010, s. 10.

Krajowe Zrzeszenie LZS organizowało m.in. współzawodnictwo „Na najlepszą Radę Gminną Zrzeszenia LZS” oraz „O sportowy znak jakości Omega”. W ramach współzawodnictwa za 2010 r. najlepszą Radą Gminną Zrzeszenia LZS w województwie opolskim został Dobrzeń Wielki²⁶. W gminie Dobrzeń Wielki działało 6 klubów sportowych należących do Zrzeszenia LZS. We współzawodnictwie „O sportowy znak jakości Omega” – za 2010 r. – zwyciężył LKS „Victoria” Chróścice. W klubie działały sekcje sportowe piłki nożnej, piłki siatkowej, skata sportowego, tenisa stołowego oraz turystyczna²⁷.

Wojewódzkie Zrzeszenie LZS w Opolu w latach 1999–2011 odegrało znaczącą rolę w rozwoju sportu na terenie województwa opolskiego. Duże zasługi w tym zakresie przypisać należy dwóm przewodniczącym opolskiego WL LZS: Władysławowi Czaszce i Markowi Proczyszynowi.

Pomimo że liczba ogniw (jak i liczba ich członków) w omawianym okresie była zróżnicowana, to nie przyjmowała ona wyraźnie zarysowującej się tendencji progresywnej. Najwięcej ogniw istniało w okresie lat 2004–2006: 2004 r. – 468 ogniw (12 400 członków); 2005 r. – 470 (12 435); 2006 r. – 482 (12 420) i 2009–2011: 2009 r. – 485 ogniw (13 310 członków); 2010 r. – 482 (13 325); 2011 r. – 470 (14 375). Należy jednak zaznaczyć, że w latach 2004–2006 istniała tendencja wzrostowa, a od 2009 r. liczba ogniw nieznacznie zaczęła spadać, przy wzrastającej liczbie członków. Na uwagę zasługuje również fakt, że w latach 2004–2006 zorganizowano najwięcej imprez sportowych: 2004 r. – 17 500 imprez (388 400 uczestników); 2005 r. – 18 174 (402 320); 2006 r. – 17 417 (425 780).

Istotnym elementem w działalności WZ LZS w Opolu – mającym wpływ na uwarunkowania realizacji sportu kwalifikowanego – było powoływanie WLKS i OSSM Zrzeszenia LZS. Szkolenie w tego rodzaju klubach i ośrodkach powodowało, że sportowcy opolskiego WZ LZS prezentowali coraz wyższy poziom sportowy. Efektem tej działalności były liczne sukcesy sportowe zarówno na arenie ogólnopolskiej, jak i międzynarodowej. W mistrzostwach Polski seniorów oraz w systemie sportu młodzieżowego najwięcej medali sportowcy opolskiego WZ LZS zdobywali w badmintonie, karate, lekkoatletyce i zapasach (styl wolny).

Bibliografia

A. Źródła

I. Źródła archiwalne

Składnica Akt Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Warszawie
Składnica Akt Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Opolu

²⁶ Tamże, s. 12.

²⁷ Tamże.

II. Źródła drukowane

- Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999, Warszawa 19–20 V 2000.
- Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003. XV Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia, Warszawa 14–15 maja 2004.
- Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007. XVI Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe, Warszawa 17.05.2008.
- Rada Główna Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe. Sprawozdanie z działalności za lata 2008–2011. XVI Krajowy Zjazd Delegatów Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe, Warszawa 26.05.2012.
- Sprawozdanie z działalności za lata 1996–1999 oraz program działania na lata 2000–2003, Opole, kwiecień 2000.
- Sprawozdanie z działalności za lata 2000–2003 oraz program działania na lata 2004–2007, Opole, marzec 2004.
- Sprawozdanie z działalności za lata 2004–2007 oraz program działania na lata 2008–2011, Opole, marzec 2008.
- Sprawozdanie z działalności Zrzeszenia LZS za lata 2008–2011, Opole, kwiecień 2012.

III. Prasa

„Wiadomości Sportowe” 1999–2000, 2008, 2010

B. Literatura

- Drażdżewski S., *Ludowe Zespoły Sportowe. Zarys dziejów 1946–1964*, Warszawa 1967.
- Drażdżewski S., *Upowszechnienie kultury fizycznej wśród młodzieży i dorosłych mieszkańców wsi w latach 1944–1972*, Warszawa 1972.
- Gaj J., Hądzelek K., *Dzieje kultury fizycznej w Polsce*, Poznań 1997.
- Kociński B., Wojnar J., *Osiągnięcia opolskiej lekkiej atletyki w latach 1945–2000*, Opole 2002.
- Małolepszy E., Drozdek-Małolepsza T., *Rekreacja fizyczna i sport dla wszystkich w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1989–2010*, [w:] A. Bukowa, K. Lukac (red.), *Rekrečný šport, zdravie, kvalita života. Monografie článkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou*, Košice 2012.
- Małolepszy E., Drozdek-Małolepsza T., *Stan badań nad dziejami kultury fizycznej i turystyki w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1975–2010*, [w:] Kwieciński J., Tomczak M. (red.), *Wybrane zagadnienia kultury fizycznej – aktualny stan badań*, Konin 2012.

- Małolepszy E., *Ruch sportowy w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Polsce w latach 1989–2009*, [w:] F. Kampka, S. Stępka (red.), *Wież i ruch ludowy w Polsce i w Europie*, t. 2: *Idee, organizacje, środowisko*, Warszawa 2012.
- Małolepszy E., *Sport dzieci i młodzieży w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1999–2011*, „Aktywność Ruchowa Ludzi w Różnym Wiek” 2013, nr 17–20.
- Michalski C., Małolepszy E., *Lekkoatletyka w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1989–2010. Zarys problematyki*, [w:] *Спортивные и подвижные игры и единоборства в современной системе физического воспитания. Сборник научных статей*, Гродно 2012.
- Rosiński S., *Sport w działalności Ludowych Zespołów Sportowych na Opolszczyźnie w latach 1946–2006*, [w:] Nowak L. (red.), *Z najnowszej historii kultury fizycznej w Polsce*, t. 8, Gorzów Wlkp. 2008.

Abstract

Sport in the Activities of the Provincial Association of Rural Sports Teams in Opole in the Years 1999-2011. Outline History

The aim of the paper has been to present sport in the activities of the Provincial Association of Rural Sports Teams (WZ LZS) in Opole in the years 1999–2011. The article presents conditions of sports activities, among others: the organizational condition of Opole WZ LZS; tasks in the field of qualified and mass sport, and funding of sports activities.

The effect of sports activity was a significant number of sports events, as well as the number of participants in these events. Another element was a fairly large participation of Opole WZ LZS in youth sport system on a national and regional scale; successes made by athletes of Opole WZ LZS in the all-Poland and international arena, participation of Opole WZ LZS athletes in the Olympic Games and other sporting successes, including in Polish Championships of LZS Association and All-Poland Olympics of Agricultural Schools. The leading sports discipline was badminton.

Key words: Provincial Association of Rural Sports Teams in Opole, youth sport, agricultural schools.